

DONALD TRUMPIN ENSIMMÄINEN VUOSI YHDYSVALTAIN PRESIDENTTINÄ

Hannu Mäntyvaara

Ruutiukot 25.9.2017

Donald Trump on Yhdysvaltain politiikassa yllätyksen toisensa jälkeen aikaansaanut **ei-poliitikko**, joka on **populismillaan** kumonnut monta poliittisen elämän tavanomaista viisautta ja ennakkoletusta. Jo se että hänet ylipäätään valittiin presidentiksi, oli poliittinen sensaatio ja kertoo paljon nyky-USA:n sisäisestä tilasta.

Kaksi presidenttiä

Juuri **sisäpolitiikan** asioista Trumpin kielenkäyttö on ollut kovaa – myös Suomen presidentin kuunnellessa vieressä, kuten taannoin nähtiin isännän ja vieraan yhteisessä lehdistötilaisuudessa. Tosin Pohjois-Korea on lietsonut ulkopoliittisenkin retoriikan ennen kuulumattomille kierroksille.

Yhdysvaltain presidentti ei ollut rakentamassa maahansa konsensusta eikä suuremmin kansainvälistä dialogiakaan, vaikka Suomen bilateraalista näkökulmasta Niinistön vierailu onnistui ilmeisesti hyvin.

Mutta kun nämä presidentit pitivät viime viikolla **YK-puheensa** yleiskokouksen edessä, lehdistökommenteissa on todettu heidän olleen eri linjoilla lähes kaikissa kysymyksissä.

Tavanomaisen diplomaattisen kielenkäytön valossa Trump esiintyi YK:ssa **epäkorrektisti**, Niinistö **korrektisti**.

Trumpin äänestäjät ovat kuitenkin alkaneet miettiä, missä viipyvät vaalikampanjan aikaan **luvatut teot**, tai mitä niistä on jäänyt jäljelle politiikan rattaissa Washingtonissa.

Suosion lasku, oikeistoradikalismien nousu

Kansan havainto uuden presidentin aikaansaannoksista on ollut sellainen, että **Trumpin kannatusluvut** olivat jo ensimmäisen sadan päivän jälkeen huonommat kuin kellään aikaisemmalla uudella presidentillä vastaavassa vaiheessa, eivätkä ole juuri nousseet. Alkuperäisten äänestäjensä **peruskannatuksen** hän on kuitenkin lähes säilyttänyt, eikä **kansalaisten mielipiteiden jyrkkä polarisaatio** ei ole yhtään tasoittunut.

Toinen puolikas Yhdysvaltain väestöstä asennoituu jyrkän kielteisesti, jopa pelokkaasti Trumpin hallintoon pelätään sen johtavan yhteiskunnan radikalisoitumiseen ja jopa poliittisiin väkivaltaisuuksiin ja oman käden oikeuden käyttöön, ehkä jopa **yksinäisten susien terrori-iskuihin**¹, joissa kohteena on heidän vihaamansa yhteiskunta, ellei **vihapuhe** somessa ei tunnu riittävän. Esimerkkejä tästä on nähty. Yhdysvallat ei ole ainoa länsimaa, jossa tällaista pelätään.

Syvässä etelässä ovat kumpujen yöstä nousseet uusnatsistiset ryhmät, rasistit kuten Ku Klux Klan ja muut, jotka ovat halunneet ilmaista ihanteitaan kantamalla julkisesti etelävaltioiden konfедераation lippua USA:n sisällissodan ajalta.

Pikkukaupunki-USA ja työpaikkansa Aasiaan tai Meksikoon menettäneet valkoiset työläiset nousivat Trumpin avulla vastaiskuun modernia, globaalia ja siirtolaisille avointa Amerikkaa vastaan.

Konservatiivinen herätyskristillisyys on lisäksi näyttänyt voimansa mobilisoitumalla Trumpin taakse hyväksyen sen, että vaikka Trump ei ole kristillisten moraali-ihanteiden mukainen mies henkilöhistorialtaan, hän oli parempi kuin liberaalin ja maallistuneen **suurkaupunki-Amerikan** suosikki Hillary Clinton.²

Tämän voittoahan länsimaissa yleisestikin toivottiin – mutta ei Venäjällä. Vastaavasti **trumpilainen Amerikka inhosi presidentti Obamaa** yhtä paljon kuin monet eurooppalaiset ihailivat häntä. Tosin Obama ei lopulta täyttänyt liberaalienkaan odotuksia, ja islamilaisissakin maissa häneen petyttiin. Vastaavasti USA:ssa on nähty **liberaalin Amerikan arvojen** puolustajien suuria mielenosoituksia, niin että ilmapiirissä alkaa olla jotain samaa kuin 1960-luvun kansalaisoikeusliikkeen kannattajien ja Vietnamin sodan vastustajien marssien aikoina.

-----

¹ Oliko Las Vegasin ampuja tällainen?

² Trumpin surunvalittelut Las Vegasin uhrien johdosta olivat vahvasti uskonnollishenkiset.

Suomessa uutta romaaniaan markkinoineen kirjailija Paul Austerin havaittiin ajattelevan aika synkästi kotimaansa nykytilasta. Kun kirjailijan ihailijaksi mainittu presidentti Sauli Niinistö haastatteli Austeria Helsingin Akateemisessa kirjakaupassa, liberaali kirjailija ei peitellyt kriittisiä mielipiteitään Trumpista. Suomen tasavallan presidentti sitä vastoin joutui valikoimaan sanojaan. Presidenttien YK-puheet olivat myös selkeä näyttö tyyli- ja mielipide-eroista.

Mitään **sotaa** amerikkalaisilla ei nyt ole kannatettavanaan tai vastustettavanaan. Presidentti Obama veti vaalilupauksensa mukaisesti amerikkalaiset taistelujoukot pois sekä Irakista että Afganistanista, mutta koko ajan tuntuu olevan vaara etenkin **Afganistanin** leimahtamisesta uudelleen, ja USA onkin tuomassa sinne takaisin maasotajoukkoja.

Tietysti myös ääri-islamistisen terrorismin torjuntaa kuvataankin sodaksi, ja lisäksi Yhdysvaltain ilmavoimat ovat olleet aktiivisia toimissa Isisiä vastaan Irakissa ja Syyriassa, ja ovat auttaneet etenkin kurditaistelijoita menestykseen maasotatoimissa.

Reaktiivista ulkopoliitikkaa

Trumpin hallinnon ulkopoliitikan muotoutuminen on arvoituksellista. Se vaikuttaa enemmän **reaktiiviselta** kuin suuntaa näyttävältä. Niinistön kanssa lehdistökonferenssissa Trump jätti Venäjän-suhteetkin jotenkin ilmaan.

Samanlainen vaikutelma Venäjän karttelemisesta syntyi myös Trumpin äskettäisestä YK-puheesta, jossa USA:n etujen ja turvallisuuden todelliset uhkaajat löydettiin **Pohjois-Koreasta ja Iranista**.

Niiden suhteen Yhdysvaltain edut ovat pikemmin samansuuntaiset Venäjän, jopa Kiinan kanssa. Tämä voisi luoda mahdollisuuksia myös **YK:n turvallisuusneuvoston** tehokkaalle ja USA:nkin etuja vastaavalle toiminnalle. Kampanja-aikanaan Trump vähätteli YK:ta, niin kuin Natoakin. ”*Amerikka ensin*” iskulauseen ei tarvitse merkitä automaattisesti multilateraalisten koneistojen vähättelyä.

Suomen ollessa keskustelukumppanina **Venäjää** pidettiin tietysti esillä samoin kuin **Itämeren alueen turvallisuutta**, mutta Trumpin ajatukset olivat varmasti enemmän Kauko-idässä. Siellä on todellisia valtioiden välisten **suursotien riskejä**.

Useimpien Euroopan maiden konkreettisten etujen näkökulmasta, joihin kuuluu laitton maahantulo, **Välimeren piiri** on suurempi ongelma-alue kuin lähinnä Baltian maiden ylläpitämä kuva Venäjän sotilaallisesta uhasta Itämeren alueella. Tietysti Venäjän juuri päättynyttä suurisuunaista Zapad-sotaharjoitusta on luettu lännessä siinä valossa, mitä se ehkä kertoo Venäjän aikomuksista ja asenteista luoteisella raja-alueellaan.

Trumpin sloganit *America first* ja *Make America great again* sisältävät **uusisänmaallisuuden** ajatuksen, Trumpin YK-puhetta syytettiin suorastaan **nationalistiseksi** hänen korostettuaan asettavansa Yhdysvaltain edun aina ensimmäiseksi. Se edellyttää samalla **taloudellisen ja sotilaallisen mahdin** kasvattamista. Trump jättää Yhdysvalloille tarvittaessa mahdollisuuden edetä omia polkujaan kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista piittaamatta.

Liittolaismaissa on kannettu huolta siitä, mitä Amerikan edun etusijalle asettaminen tarkoittaisi USA:n kollektiivisten puolustusvelvoitteiden kannalta. Pahimmillaan sen pelättiin tarkoittavan **diilien tekemistä Venäjän kanssa** Nato-liittolaisten päiden yli ja tiettyjen etupiirioikeuksien hyväksymistä Venäjälle. Esittämällä **myötämielisiä luonnehdintoja presidentti Putinista** poliittisena johtajana Trumpin kuviteltiin suhtautuvan ymmärryksellä myös hänen politiikkaansa.

Näiden pelkojen rauhoittelu on ollut eräs Trumpin hallinnon päätehtäviä, yksien huojennukseksi ja toisten harmiksi. Trumpin hallinnon edustajat ovat vakuuttaneet USA:n uskollisuutta Naton V artiklan velvoitteille, mutta jäsenmaiden on nostettava omaa panostaan yhteiseen puolustukseen. 2 %:n minimimitavoite BKT:sta puolustustarkoituksiin ei saisi jäädä paperille.

Venäjä-epäluulo

Jos Vladimir Putinkin alkoi uskoa mahdollisuuksiin tehdä Trumpin kanssa Venäjää hyödyttäviä **diilejä**, hän on joutunut pettymään. Venäjä-yhteyksien kehittäminen ja dialogiaikomukset suhteiden parantamiseksi, joita Trumpilla mahdollisesti oli alussa, ovat **kääntyneet häntä itseään vastaan** ja johtaneet käytännössä Venäjä-suhteiden

huononemiseen. epäluulo Venäjää kohtaan on USA:n poliittisessa eliitissä syvällä.

Tyypillistä Trumpin poliittiselle tyyliä on **pragmaattinen takin kääntäminen** ikään kuin luonnollisena osana. Hän on esimerkiksi kertonut aluksi pitäneensä liittokuntaa vanhentuneena, mutta parin seuraavan kuukauden aikana oli tapahtunut sellaista, mikä sai hänet myöntämään vieraalleen pääsihteerin Stoltenbergille, ettei Nato olekaan vanhentunut. Pentagonin kenraalit olivat ilmeisesti valistaneet häntä, ainakin vieraskoreaksi.

Myöhemmin Trump selitti tunteneensa aluksi huonosti Naton roolia - aika outo lausunto liittokunnan johtavan jäsenmaan päämieheltä!

Moskovassa oli ilmeisen positiivisia odotuksia sen suhteen, että Trumpilta – toisin kuin Clintonilta - voisi olla odotettavissa uusia aloitteita suhteiden

kohentamiseksi Venäjään. Obaman aikaisen **arvopolitiikan** korostamisen jälkeen Moskovassa toivottiin USA:lta pragmaattisempaa ja perinteisiä suurvaltaetuja paremmin ymmärtävää **reaalipolitiikkaa**, jolla päästäisiin Ukraina-pakotteista eroon ja jäädytettäisiin Krimin kysymys.

Lähi-idässä esim. Syyrian sodan lopettamisen ja Isisin murskaamisen ymmärrettiin vaativan suurvalloilta pikemmin yhteistoimintaa kuin paikallisten liittolaistensa vastakkainasettelua.

Kuten tunnettua kongressin puolelta on **käynnistetty tutkimuksia** niiden kontaktien laadusta, joita Trumpin lähipiirin edustajilla oli presidentinvaalikampanjan aikana Venäjän valtion edustajiin. Venäjä ei halunnut omien etujensa vuoksi Hillary Clintonin voittavan vaaleja, mistä syntyi luontevasti **yhteinen intressi Trumpin väen kanssa**.

Vaikka varsinaisia laittomuuksia ei olisi tehty, Trumpin edustajien ja perheenjäsenten epäillään harjoittaneen venäläisten kanssa yhteistyötä Clintonin mustamaalaamiseksi ja häirinneen demokraattisen puolueen vaalikoneiston toimintaa.

Administraation vaikea järjestäytyminen

Uuden administraation järjestäytyminen on pahoin **myöhässä**. Korkeimpien virkamiesten nimittämiset, erottamiset ja eroamiset ovat olleet **yhtä sirkusta**.

Ulko- ja puolustusministerien tärkeille paikoille on löydetty ilmeisen vakaat ja vaikuttavat persoonat, joten kansainvälisissä suhteissa Yhdysvallat ei ole jäänyt tuuliajolle niin pahasti kuin kotimaan politiikassa. Sekoilu, jota on koettu **ideologisesti ja hallinnollisesti tärkeissä** presidentin neuvonantajien ja kansliapäällikön sekä lehdistöpäällikön nimitysprosesseissa, on toisinaan tuntunut **kaottiselta**. Trumpilta puuttuu se reservi valmiita virkamiehiä, joita normaalisti löytyy Washingtonin think tank-yhteisöstä kummallekin pääpuolueelle. Tässä eräs seuraus eliitin ei-sotilaallisen eliitin hylkimisestä.

Exxonin pääjohtajan paikalta **ulkoministeriksi** siirtynyt Rex Tillerson osaa varmasti toimia ja neuvotella kansainvälisessä ympäristössä ja puolustusministerin, kenraali Mattisin, korkea sotilas- ja tiedustelutausta takaa ainakin asiantuntemuksen Pentagonin johdossa. Myös kansliapäällikkönsä valinnassa Trump turvautui eri vaiheiden jälkeen sotilaalliseen johtotaitoon nimeämällä tehtävään merijalkaväkeä johtaneen kenraalin John F. Kellyn.

Politiikkansa muotoilun kannalta merkittävään **strategisen suunnittelun** päästrategin paikalle Trump kutsui aluksi kampanjapäällikkönsä, oikeistoradikaalin maineessa olevan **Steve Bannonin**, mutta tämän julkiset puheet ja neuvot esimiehelleen osoittautuivat kansallismielisyydessään liian pitkälle meneviksi.

Bannonista tuli poliittinen rasite jopa Trumpille suosiollisilla tahoilla. Kansliapäällikkö Kelly taivutti hänet apulaisineen eroamaan. Jo muutama viikko aikaisemmin oli Valkoisen talon päätiedottaja, eli lehdistöpäällikkö, saanut lähteä.

Trumpin turvallisuuspoliittiseksi neuvonantajakseen nimeämän Michael

Flynnin havaittiin olleen yhteyksissä Venäjän suurlähettilääseen Washingtonissa vähän ennen Trumpin virkaan astumista, mikä oli vastoin sääntöjä, ja Flynn joutui eroamaan korkea-arvoiselta paikaltaan.

Kongressin rinnalla FBI jatkaa tutkimuksiaan Trumpin leirin Venäjä-yhteyksistä. Yhdysvalloissa kysellään, voisiko Trumpista paljastua jotain, jonka perusteella kongressi voisi nostaa **viraltapanosyytteen** häntä vastaan.

"**Vaihtoehtoisen totuuden**" käsite on eräs Trump-leirin retoriikan läpilyöneitä ilmauksia. Sellaisen esittäminen kansalle voi toimia poliittisissa informaatio-operaatioissa, mutta ei valaehteisissa lausunnoissa kansanedustajien edessä.

Tuntuu kaiken kaikkiaan aika utopistiselta, että Trump onnistuisi toistamaan Reaganin tempun nousemalla toisellekin kaudelle ja kansakunnan ihailun kohteeksi. Vastenmielisyys poliittista korrektiutta ja liturgiaa kohtaan ja kansallismielinen *America First*-retoriikka tuskin kantavat niin pitkälle.

Trumpin sisäpolitiikka ja kauppasuhteet

Amerikan kansakunnan jakautuminen koskee erityisesti Trumpin hallinnon harjoittamaa sisäpolitiikkaa ja Yhdysvaltoihin tapahtuvaa **maahantuloa**, niin laillista kuin laitonta. Jälkimmäinen asia kiteytyy **Meksikon** rajalle rakennettavaan suoja-aitaan sekä tiettyjen **islamilaisten maiden** kansalaisten pääsyn estämiseen Yhdysvaltoihin.

Sisäpolitiikan suuri unelma Trumpilla, kuten republikaaneilla laajemminkin, on kaataa presidentti Obaman hallinnon voimaan saattama kansallinen **terveydenhoitolaki**, *Obama Care*, ja korvata se oikeiston aatemaailmaan paremmin soveltuvalla versiolla, mutta tässä hankkeessa Trump ei ole saanut kongressia riittävästi tuekseen.

Sitä vastoin kansainvälisestä **ilmastosopimuksesta** USA on sanoutumassa irti. - Jokohan luonto syyskuun hurrikaaneilla rankaisi Trumpia?

Kansainvälisen vapaakaupan tulevaisuuden suhteen Trumpin hallinnon politiikka on herättänyt paljon epäilyä ja epävarmuutta, hänen lupaamansa

veronalennukset sekä Yhdysvaltain uusteollistaminen ja infrastruktuuri-investoinnit, jotka toisivat runsaasti työpaikkoja takaisin Yhdysvaltoihin, ovat saaneet talouselämän puolella hyvän vastaanoton. Pörssikurssit ovat nousseet.

Esim. arktisen alueen yhteistyöprojekteja Venäjän kanssa haittaa suhteiden huono yleistila sanktioineen. Kiina ei sitä vastoin julkisesti haasta riitaa Yhdysvaltain kanssa, mutta Yhdysvaltain taloudellinen riippuvuus, itse asiassa näiden kahden maan **keskinäisriippuvuus**, on koko maailmantaloutta koskettava asia.

Protektionistiset toimet Yhdysvalloilta kiinalaista "maailmantehdasta" vastaan, jonka sanotaan ryöstäneen työpaikkoja Yhdysvalloista ja velkaannuttaneen sitä tuonnin paisuessa, eivät olisi Suomenkaan kannalta ollenkaan tervetulleita.

Exxonin pääjohtajan **Rex Tillersonin** valinnassa ulkoministeriksi saattoi olla energia- ja ilmastokysymyksiä suurempi paino sillä, että sen alan huippuliikemiehenä hän tuntee henkilökohtaisesti toisen energiasuurvallan eli Venäjän johtohenkilöt, ja hänen on sanottu olevan henkilötasolla jopa ulkoministeri Lavrovin "kaveri".

Exxon sai Neuvostoliiton romahduksen jälkeen **suurprojekteja Venäjän arktisten alueiden** öljyteollisuudessa, joiden kokonaisarvoksi olen jossain kuullut mainittavan 200-300 miljardia dollaria.

Sotilaalliset iskut ja uhkailut

Ulkopolitiikan alueella tilannekuva Trumpin alkukaudesta ei ole kovinkaan selkeä.

Lähi-idässä Trump on vakuuttanut päättäväisyyttään toimia terrorismia vastaan, mikä tarkoittaa Isisin murskaamista. Tästä näkökulmasta oli vähemmän tärkeää, mikä on Syyrian suhde Venäjään, kunhan Putinillekin pysyy **Isisin kukistaminen** ensisijaisena tavoitteena.

Syyrian hallituksen joukkojen tiliin pantu **kaasuaseen käyttö**, joka viime keväänä tappoi myös siviiliväestöä, sai USA:n tekemään massiivisen ilmaiskun Syyrian ilmavoimien tukikohtaan, mutta se oli tyypillisesti **rankaisutoimi ja pelotteeksi** tarkoitettu voimannäyttö, ei mitään strategista toimintaa päävastustajaa Isisiä vastaan.

Lennokeilla ja täsmäohjuksilla Yhdysvallat on **eliminoinut lukuisia terroristijohtajia**. Trumpilta kuultu uhkaus hävittää koko Pohjois-Korea, jos sitä johtava "rakettimies" tekee jotain sietämätöntä, oli kuitenkin ennen kuulematonta puhetta YK:n yleiskokouksen edessä.

Kuluva vuosi on osoittanut, että herkin Yhdysvaltoja koskettavan suursodan mahdollisuus oli Kauko-idässä. **Etelä-Kiinan merta** Kiina on jo vuosien ajan pitänyt etupiirinään, ja Taiwanin turvaamiseen Yhdysvallat on sitoutunut administraatiosta toiseen. **Pohjois-Korean** nuoren diktaattorin suuruudenhullu uhittelu ydinkokeillaan ja ohjusteillaan on noussut tasolle, josta se voisi eskaloitua joko vahingossa tai tarkoituksella.

Vaikka Kiinalla ajatellaan olevan kaikki valta ja voima panna pohjoiskorealaiset aisoihin, ei ole sanottua, pystyisikö se estämään Kim Jong-unin älyttömyydet. "Rakettimies" kaivaa verta nenästään.

Trumpille **Kiina** on periaatteessa ja tulevaisuudessa USA:n vaarallisin ja vahvin vastavoima, mutta Kiinan johto on esiintynyt maltillisesti provosoimatta ja provosoitumatta. Presidentti Xi Jinping matkusti keväällä Suomen kautta Yhdysvaltoihin tapaamaan presidentti Trumpia.

USA , Israel, Iran

Yhdysvaltain näkökulmasta kielteisintä Syyrian tilanteessa on, että Assadin hallinnon voitto antaisi **Iranille** vahvemman jalansijan Levantin maissa. Iran-mielisen Hizbollahin kautta Iran hallitsee Libanonia.

USA:n liittolainen ja suojatti **Israel pitää Irania pääuhkana** Lähi-idässä. Pääministeri Netanyahu nyökkäili YK:ssa innolla kuullessaan Trumpin puhuvan kovia sanoja iranilaisista. Persianlahden alueella Trump on antanut vahvan tuen sunnalaiselle Saudi-Arabialle shialaista Irania vastustavana voimana.

Ensimmäisen ulkomaille suuntautuneen vierailunsa Trump teki toukokuun lopulla nimenomaan **Saudi-Arabiaan ja Israeliin**, ei suinkaan USA:n lähimpiin Nato-liittolaismaihin.

Kyse on Trumpin kannalta paitsi geopolitiikasta myös islamin uskon suuntautumisesta ja vaikutuksesta, mitä hän tahtoo torjua.

Länsimaiden rintamaa hajottaa Trumpin hallinnon epäluottamus - minkä israelilaiset jakavat - Obaman aikana Iranin kanssa saavutettuun **ydinteknologiasopimukseen**, jolla piti estää Iranilta ydinaseen rakentamismahdollisuudet.

Ydinasevallaksi on käytännössä alueella ehtinyt **ainoastaan Israel**, jonka ydinaseen pelotevoiman säilyminen edellyttää nimenomaan sitä, etteivät ydinaseet leviä alueella muille osapuolille. Iran on valtiollisella tasolla itse asiassa viimeinen maa, jonka johto on puhunut suoranaisesti **juutalaisvaltion olemassaoloa vastaan**.

Israel ja palestiinalaiset

Israelin itsenäisyys sodan **aselepolinjat vuodelta 1949** muodostivat juutalaisvaltiolle ne rajat, joiden puitteissa Israelin valtio on kansainvälisen yhteisön piirissä virallisesti tunnustettu - jos ylipäätään on. Arabimaat lämpenivät länsimaiden ja Venäjän ajamalle **kahden valtion ratkaisulle** laajemmin vasta 2000-luvun alussa, luvaten juutalaisvaltiolle turvalliset rajat, jos vetäytyisi siirtokunta-asukkaineen vuoden 1967 sodassa valtaamiltaan alueilta.

Miehitettyään **vuoden 1967 kuuden päivän sodassa**, siis 50 vuotta sitten, Jordanian hallinnoiman Länsirannan yhdistäen samalla Jerusalemin Israelin "ikuisiksi ja jakamattomiksi pääkaupungiksi", Israel aloitti miehittämiensä alueiden asuttamisen juutalaissiirtokunnilla.

Siirtokuntarakentaminen ja Jerusalemin status, ja siellä Temppelevuoren asema, ovat pääesteitä rauhanprosessin tiellä, nimenomaan kun poliittinen tahto edetä ei ole muutenkaan riittävä.

Donald Trumpin valinta presidentiksi oli Israelin kansallis-oikeistolaiselle hallitukselle **mieluin asia**. Trumpin taakse asettuneille oikeistokristillisille republikaaneille oli merkittävää Trumpin voimakas tuki Israelille vastakohtana politiikalle, jota Obaman nähtiin harjoittaneen.

Yleensä **uskontoa** sanotaan konflikteissa käytettävän valtapolitiikan *välineenä*, mutta Jerusalemin kohdalla se on käsittääkseni *määräävä*, ei mikään välineellinen tekijä. Rationalistisia syitä jatkuvaan riitelyyn esim. Temppelevuoresta ei ole, mutta uskontojen perusasioista ei ole mahdollista tehdä kompromisseja.

Palestiinalaisten puolella autonomiahallintoon Israelin miehityspolitiikan varjossa kohdistuu kasvavaa **turhautumista**. Vaalit saattaisivat Länsirannallakin tuoda valtaan nuorempia ja radikaalimpia voimia. Gazan alueella valtaa pitävän **Hamas-järjestön** kanssa Israelilla on ollut toistuvasti muutaman vuoden välein aseellisia konflikteja, viimeksi vuonna 2014. Syyrian sota on ehkä viivästyttänyt seuraavan selkkauksen puhkeamista.

Donald Trump saattaa jäädä Yhdysvaltain historiaan ennen muuta **sisäpoliittisena ilmiönä**. Vastaavanlainen populismi ei ole mahdollista kansainvälisessä politiikassa. Ei vallankaan sellaiselle **kansainvälisen järjestyksen kulmakivelle** kuin Yhdysvalloille. Yhdysvallat ei voi kontrolloida Pohjois-Koreaakaan ilman yhteisymmärrystä Kiinan kanssa. Globaalisti Kiina se voima, joka asettaa rajat *America First*-ajattelulle.

Arvopolitiikka on viitoittanut lännen linjaa Putinin edustaman ja toivoman **realismin** sijasta. Trumpia on pidetty diilin tekijän tavoin realistina, mutta hän ei ole yksinvaltiainen, joka kykenisi ajamaan tahtonsa läpi Yhdysvaltain poliittisessa koneistossa, ja pragmaattisuudestaan huolimatta hän joutuu pakostakin omaksumaan ideologisen roolin länsimaisen demokratian ylimpänä takuumiehenä ja turvaajana.

Kuvat: Internet